

LA LAÏCITAT

La laïcitat es la libertat, reconeguda per la lei e donada a totes, de creire o de creire pas al dieu de sa causida. Aquel tèrme apareis pel primièr còp en 1789, pendent la Revolucion francesa (palanca amb los corsos d'istòria). Es uèi inscrita dins la Constitucion de 1958 (veire fuèlh exercici) e constituís una valor fundamentala de la Republica francesa.

I. La laïcitat, valor fundamentala de la Republica Francesa

Una valor es un ideal a lo quin se referisson los membres d'una comunautat, aquí França.

A. Un eretatge de la Revolucion francesa

Segon la Declaracion dels dreches de l'òme e del ciutadan de 1789 « nul deu pas èsser inquietat per sas opinions, mema religiosas, baste que lor manifestacion trebola pas l'òrdre public establitz per lei ».

La laïcitat es alara restacada a la libertat de pensar e de creire, dins los limits de la lei. Aquò marca la primièra etapa de l'adopcion de la laïcitat coma valor fundamentala de la Republica.

B. Libertat de pensar e de consciéncia

Es a la fin del sègle XIX, jos la III Republica, que França ven una Republica laïca. Aquò implica la neutralitat de l'Estat de cap a las religions. En privilegiant pas cap de religion e en limitant la libertat de culte a l'esfèra privada, permet a cadun pòt liurament exercir sa cresença.

La laïcitat permet de garantir la libertat de pensar e la libertat de consciéncia per totes :

- Degun pòt pas èsser punit per çò que pensa e exprimis en public, dins lo limit de las leis.
- Cada individú a la possibilitat de creire al dieu de sa causida, o de creire pas.

II. França : una Republica laïca

A. Un principi marcat dins la lei

Un principi es una règle de conducha d'una persona o d'una societat.

- La laïcitat s'impausa a l'escòla amb las leis Ferry de 1881-1882. L'ensenhament primari ven gratuit, laïc e obligatòri.
- En 1905, la lei de separacion de las Glèisas e de l'Estat es votada. L'Estat « subvenciona pas ni mai salarie cap de culte » e « liure exercici » del culte es rampelat.

Lo principi de laïcitat a l'escòla es afortit per doas autras leis, qu'an precisat sas modalitats d'aplicacion :

- La lei de 2004 enebís lo « pòrt de signes o de tengudas pels los quins los escolans manifestan ostensiblement una apertenéncia religiosa ».
- La Carta de la laïcitat de 2013 rampela las condicions d'aplicacion de la laïcitat a l'escòla (veire document).

B. Un principi a defendre

La laïcitat suscita uèi encara de debats e de tensions. Es regularament remesa en question e menaçada, coma l'avèm vista mb los atemptats terroristas.(veire cors sus las libertats).

La laïcitat es pasmens un principi fonamental, que deu èsser protegit. Permet d'apasimar las tensions religiosas e permet a cadun de viure sa fe coma l'ausís. Dins un Estat laïc, las cresenças apartenisson a l'esfèra privada, e mai se cadun se pòt exprimir liurament dins los quadres fixats per la lei.